

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 29 marca 2021 r.

PS-III.431.1.2021.11.10

**Pani
Elżbieta Sroczyńska
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Koninie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477), zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie:

- Małgorzata Mielcarska – inspektor wojewódzki, jako kierownik zespołu kontrolującego,
- Nina Kasztelan – inspektor wojewódzki,

działając z upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z 24 lutego 2021 r., znak: KN-II.0030.25.2021.1 (*zał. 1. Upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego z 24 lutego 2021 r.*) przeprowadził kontrolę w trybie uproszczonym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie z siedzibą pod adresem: Al. 1-go Maja 9, 62-510 Konin, które w dalszej części dokumentu określa się także w skrócie: „PCPR”, „Organizatorem”, „Centrum” lub „Jednostką”. Czynności kontrolne w siedzibie PCPR przeprowadzone były 25 lutego 2021 r., dalsze czynności kontrolne były kontynuowane zdalnie z uwagi na pandemię i zakończyły się 18 marca 2021 r.

Zakres kontroli obejmował zbadanie realizacji wybranych zadań ww. Jednostki wynikających z ww. ustawy.

Okres objęty kontrolą: od 2 stycznia 2020 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Kontrolujący złożyli oświadczenia, że nie istnieją okoliczności uzasadniające wyłączenie ich od udziału w ww. kontroli (*zał. 2.-2a. Oświadczenia kontrolerów z 24 lutego 2021 r.*).

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące procedury i metody:

- przeprowadzono rozmowy z 6. podopiecznymi Rodzinnego Domu Dziecka w S [...],
- przeprowadzono rozmowę z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej Panią „Y”,
- przeprowadzono rozmowę z psychologiem PCPR Panią „Z”,
- poddano analizie wybrane zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- zweryfikowano dokumentację prowadzoną przez PCPR dla Państwa „X” – prowadzących Rodzinny Dom Dziecka w S [...],
- zweryfikowano wybraną dokumentację 6. wychowanków przebywających w Rodzinnym Domu Dziecka w S [...].

PODCZAS KONTROLI USTALONO

PCPR działa na podstawie Statutu nadanego Uchwałą Nr XV/101/2012 Rady Powiatu Konińskiego z dnia 16 lutego 2012 r. (*zał. 3. Kserokopia Uchwały Nr XV/101/2012 Rady Powiatu Konińskiego z dnia 16 lutego 2012 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie wraz ze Statutem*). Zauważono, że w § 4 ust. 3 lit. c Statutu znalazł się zapis dotyczący sprawowania nadzoru przez PCPR nad „placówkami opiekuńczo – wychowawczymi”, a takie na terenie Powiatu Konińskiego nie funkcjonują. Zgodnie z ww. ustawą placówka opiekuńczo – wychowawcza działa całodobowo i wymaga zezwolenia Wojewody. Zapis ten jest zatem **niezgodny ze stanem faktycznym**.

Strukturę wewnętrzną i zasady funkcjonowania PCPR określa Regulamin Organizacyjny PCPR, stanowiący załącznik do Uchwały Nr 397/2017 Zarządu Powiatu Konińskiego z dnia 22 marca 2017 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie (*zał. 4. Kserokopia Uchwały Nr 397/2017 Zarządu Powiatu Konińskiego z dnia 22 marca 2017 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie wraz z Regulaminem Organizacyjnym*).

Analiza Regulaminu Organizacyjnego Jednostki wykazała, że w jej strukturze wyodrębniono Zespół ds. pieczy zastępczej (*zał. 4.*), co jest **zgodne z art. 76 ust. 2 ww. ustawy**. Jednakże stwierdzono zapisy **niezgodne z ww. ustawą**, tj.:

- w § 18 ust. 1 wskazano, że do zadań Zespołu ds. pieczy zastępczej należy „opracowywanie powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, z zakresu pomocy społecznej”, przy czym piecza zastępcza została wyłączona z pomocy społecznej w chwili wejścia w życie ww. ustawy,

- w § 18 ust. 8 wskazano, że do zadań Zespołu ds. pieczy zastępczej należy „prowadzenie rejestrów osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (...), osób pełniących funkcje rodziny zastępczej (...) oraz dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (...)”, gdy tymczasem z art. 46 ww. ustawy wynika, że Starosta prowadzi jeden rejestr osób zakwalifikowanych oraz pełniących ww. funkcje, a liczba dzieci umieszczonych

w konkretnych rodzinach lub rodzinnych domach dziecka jest obligatoryjną częścią tego rejestru,

- w § 18 ust. 19, 20, 21 wskazano jako zadania Zespołu ds. pieczy zastępczej zadania przypisane ww. ustawą do kompetencji koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, dodatkowo w § 18 ust. 20 błędnie określono opracowywany plan jako „plan pracy z rodziną” zamiast „plan pomocy dziecku”. Wskazać należy, że jeżeli ww. ustawa wyraźnie w art. 77 ust. 3 przypisuje pewne zadania do kompetencji koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, to nie mogą być one przypisane innej osobie lub Zespołowi (który wykonuje zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej), gdyż ustawa jest aktem wyższej rangi niż uchwała przyjmująca regulamin organizacyjny PCPR, nie może być zatem niezgodna z ww. ustawą.

- w § 18 nie wyodrębniono zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, włączając je do zadań Zespołu ds. pieczy zastępczej, co powoduje brak transparentności oraz wyżej opisaną niezgodność.

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Konińskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie, wyznaczone Zarządzeniem nr 44/2011 Starosty Konińskiego z dnia 23 września 2011 r., co jest **zgodne z art. 76 ust. 1 ww. ustawy** (*zał. 5. Kserokopia Zarządzenia nr 44/2011 Starosty Konińskiego z dnia 23 września 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej*).

Działania kontrolne zostały podjęte na skutek informacji z 18 lutego 2021 r., przesłanej do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu przez Biuro Rzecznika Praw Dziecka, która dotyczyła nieprawidłowości w funkcjonowaniu Rodzinnego Domu Dziecka w S [...] (w dalszej części dokumentu określanego także w skrócie: „RDD” lub „Domem”), (*zał. 6. Kserokopia pisma z Biura Rzecznika Praw Dziecka z 18 lutego 2021 r.*).

Kwalifikacje kadry

Ustalono, że funkcję Dyrektora PCPR pełni Pani Elżbieta Sroczyńska, która została powołana na stanowisko Dyrektora PCPR przez Starostę Konińskiego z dniem 1 lipca 1999 r. (*zał. 7. Kserokopia Aktu powołania na stanowisko Dyrektora PCPR w Koninie z dnia 1 lipca 1999 r.*). Ponadto, Zarządzeniem nr 255/2013 z dnia 29 października 2013 r. Starosta Koniński upoważnił Panią Elżbietę Sroczyńską do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (*zał. 7a. Kserokopia Zarządzenia nr 255/2013 Starosty Konińskiego w sprawie upoważnienia Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z dnia 29 października 2013 r.*).

Dyrektor PCPR w Koninie ukończył studia wyższe magisterskie na kierunku socjologia oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej (*zał. 8. Kserokopia dyplomu ukończenia studiów wyższych, zał. 8a. Kserokopia dyplomu uzyskania specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej*). Dyrektor posiada wymagany ustawowo staż pracy w pomocy społecznej, nabyty w obecnej Jednostce przed jej przekształceniem i przed objęciem stanowiska Dyrektora

(zał. 8b. Kserokopia Umowy o pracę z 5 marca 1990 r.). Powyższe jest zgodne z art. 122 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.).

W trakcie czynności kontrolnych przeprowadzanych w siedzibie Jednostki, Dyrektor PCPR przebywał na zwolnieniu lekarskim. Osobą zastępującą Dyrektora na czas jego nieobecności była Pani Małgorzata Pęczkowska – zatrudniona na stanowisku kierownika Zespołu ds. Świadczeń w ww. Jednostce *(zał. 9. Kserokopia Zarządzenia Nr 17/2015 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie w sprawie: wyznaczenia pracownika zastępującego dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie podczas jego nieobecności z dnia 24 lipca 2015 r.)*.

Ustalono, że koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej sprawującym opiekę nad RDD jest Pani „Y”, która ma wykształcenie wymagane na tym stanowisku *(zał. 10. Kserokopia dyplomu ukończenia studiów wyższych)*. Nadto, czynności kontrolne wykazały, że koordynator nie jest i nie był pozbawiony władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została mu zawieszona ani ograniczona, nie ponosi obowiązku alimentacyjnego i nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe *(zał. 11.-11b. Oświadczenia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w sprawie władzy rodzicielskiej, niealimentacji i niekaralności z 25 lutego 2021 r.)*. Kwalifikacje koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej są zatem **zgodne z art. 78 ust. 1 ww. ustawy**.

W kontrolowanej Jednostce, w Zespole ds. pieczy zastępczej zatrudniony jest również psycholog. Pani „Z” ukończyła studia na kierunku psychologia o specjalności psychologia kliniczna *(zał. 12. Kserokopia dyplomu ukończenia studiów wyższych)*.

Ze względu na dużą zawartość wrażliwych danych osobowych dokonano wyłączenia części wystąpienia pokontrolnego zawierającego informacje pozyskane podczas kontroli. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2176).

Na tym kontrolę zakończono.

Dokonano wpisu w Księżce Kontroli pod numerem 57.

Biorąc pod uwagę, stwierdzone podczas kontroli, działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie zgodne z obowiązującymi przepisami, jak i działania naruszające przepisy, działalność Jednostki oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

W związku z nieprawidłowościami **wydano zalecenia pokontrolne**.

UWAGI I WNIOSKI

Biorąc pod uwagę spostrzeżenia poczynione przez zespół inspektorów podczas kontroli, rekomenduję:

1. w związku ze sporządzaniem opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, rozważyć uwzględnienie w badaniach psychologicznych również stosowanie testów psychologicznych, które dają możliwość pogłębionej analizy oceny funkcjonowania kandydatów,
2. w związku z okresem pandemii umożliwić osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą udział w szkoleniach w formie on-line, mając na uwadze systematyczne podnoszenie kwalifikacji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu,
3. wyodrębnić plan pomocy dziecku z części dokumentu o nazwie: „Dane do okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej”,
4. w związku z brakiem podpisów pracowników PCPR pod protokołem z oceny sytuacji dziecka należy dołożyć starań, aby uczestnicy oceny potwierdzali swój udział w niej.

ZALECENIA POKONTROLNE

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji zadań przez Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Koninie określonych w ww. ustawie, zalecam:

1. **spowodować dostosowanie przez organ właściwy treści Statutu do stanu faktycznego oraz treści Regulaminu Organizacyjnego Jednostki do zapisów zgodnych z ww. ustawą,**
2. **pozyskiwać w procesie kwalifikacyjnym od kandydatów na prowadzących rodzinny dom dziecka aktualne zaświadczenia lekarskie o stanie zdrowia, potwierdzające ich zdolność do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem oraz opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, zgodnie z art. 42 ust.1 pkt 5 ww. ustawy,**
3. **stosować prawidłową nazwę dokumentu wymienionego w art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ww. ustawy,**
4. **zawierać z rodziną zastępczą zawodową umowę o prowadzenie rodzinnego domu dziecka po spełnieniu warunków do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, zgodnie z art. 61a ust. 1 ww. ustawy,**
5. **zawierać umowę z prowadzącym rodzinny dom dziecka, na okres co najmniej 5 lat, zgodnie z art. 62 ust. 3 ww. ustawy,**
6. **wyznaczać przez Organizatora koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, zgodnie z art. 77 ust. 2 ww. ustawy,**

- 7. dopilnować sporządzania indywidualnych programów usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, zgodnie z art. 145 ust. 4 ww. ustawy**
- 8. przestrzegać rocznego terminu wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia, zgodnie z art. 145 ust. 2 ww. ustawy,**
- 9. zapewnić odpowiednią liczbę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 77 ust. 4 ww. ustawy,**
- 10. przygotowywać zindywidualizowany plan pomocy dziecku we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie nie został przydzielony asystent rodziny we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, określający adresatów i realizatorów oraz terminy poszczególnych działań przyjętych w planie, tak aby był on adekwatny do sytuacji dziecka i jego rodziny, zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 2 ww. ustawy, każdorazowo po dokonanej ocenie sytuacji dziecka, w szczególności wobec jej zmiany, uwzględniając wskazówki zawarte w ocenie, zgodnie z art. 129 pkt 3 ww. ustawy,**
- 11. dokonywać oceny sytuacji dziecka, w szczególności w celu modyfikowania planu pomocy dziecku, zgodnie z art. 129 pkt 3 ww. ustawy.**

Informacje końcowe

Niniejszy dokument sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie, drugi pozostawiono w dokumentacji Wojewody Wielkopolskiego.

Treść wystąpienia pokontrolnego podlega udostępnieniu, zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2176), z wyłączeniem danych osobowych w rozumieniu ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).

Zgodnie z art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.) kontrolowana Jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa powyżej przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana Jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 198 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.) kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1 ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10.000 zł.

Wystąpienie pokontrolne zawiera 16 stron.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego
(-) Monika Donke Cieślewicz
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej